У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. No. 204. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1970 Ч. 204. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 6 листопада 1970

В АМЕРИЦІ

СТАРШОГО ВІКУ ПРОФЕСОР ЗАСКАРЖИВ Фордгемський університет і домагається відшкодування в один мільйон дол. за те, що університетські власті спершу пообіцяли йому працю, а потім не прийняли. Професор філософії Єйлського університету Пол Вайсс, 69 років, не був прийнятий на працю з огляду на його вік.

МОРСЬКА ПІХОТА ОБВИНУВАТИЛА 21-літнього сержанта Американської Армії Дж. Свіні в дезертирстві та в службі ворогові. Дж. Свіні потрапив до полону у В'єтнамі і виступав через радіо, обвинувачуючи ЗСА в „агресії". Потім він потрапив до Швеції і звідти сам повернувся до Америки. Якщо військовий трибунал визнає його винним, то такому воякові - дезертирові загрожує кара смерти.

У ТАЙВАНСЬКІЙ ПРОТОЦІ СТАВСЯ ВИБУХ на американському кораблі - нищівнику. Внаслідок вибуху на „Голдсборо" загинув один моряк, троє було поранених. Причини експлозії ще не відомі. Корабель приплив до Формози, де пораненим подали необхідну допомогу. Нищівник „Голдсборо" належить до Сьомої американської фльоти.

СУД ВИРІШИВ ПЕРЕВЕСТИ АНДЖЕЛУ ДЕЙВІС із самотньої камери в загальну і трактувати її, як звичайну підсудну. 21-річна Анджела Дейвіс, інструктор в Каліфорнійському університеті в Лос Анджелесі, була схоплена поліцією в Ню Йорку. Стейт Каліфорнія обвинувачує її як співучасницю змови і вбивства чотирьох осіб, в тому й судді. Каліфорнійський стейт домагається видачі її й перевезення до Лос Анджелесу. Дирекція в'язниці пояснила, що підсудну перевели в окрему камеру лише задля її власної безпеки, бо вона „марксистка і приналежна до чорної бойки".

ПОНАД ПІВТОРИ ТИСЯЧІ В'ЯЗНІВ у Обурні збунтувалися, захопили 50 закладників і тримали їх впродовж восьми годин. Бунт розпочали кругло 400 у'в'язнених негрів, які відмовилися після сніданку йти на працю, потім їх підтримали й інші ув'язнені. Поліція вжила слізних газів, перестрілки не було, закладників випустили ворохобники, які вже сидять по своїх келіях.

НАТУРАЛІЗОВАНОГО АМЕРИКАНЦЯ З АРГЕНТИНИ, службовця Першого Національного Банку в Ню Йорку, Карлоса Дейвіса заарештувала поліція в приміщенні банку, в останній день його служби. Дейвіс сам зрезигнував з посту два тижні тому. Поліція стежила за ним, і знайшла понад 73 000 дол. в грошах і вартісних паперах, викрадених із банку. За ним слідкували й раніше, бо Дейвіс, заробляючи одинадцять тисяч дол. річно, клав у банку на щадничу книжку надто великі суми.

У СВІТІ

ФРАНЦІЯ ПЕРЕВОДИТЬ реформи внутрішнього устрою по лінії децентралізації влади. Французький адміністраційний поділ знає одну „територію" (Бельфорт), 94 „департаменти", себто округи, і 38.000 „муніципальних" одиниць, себто повітів. Надалі округи й повіти вирішуватимуть самі такі справи, як будова нових шляхів. З державної каси приділюватимуть їм фонди, що ними вони самі розпоряджатимуть.

У ФРАНЦУЗЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ ЗГОЛОШЕНО внесок, щоб перевірити всі існуючі у Франції будинки й домівки, призначені для публічних розвагових імпрез. У зв'язку з катастрофою пожежі з-перед кількох днів в малому містечку біля Гренобля, де загинуло 145 молодих людей, юнаків і дівчат, під час танечної забави, відбулося спеціяльне засідання французького уряду. Припинено в урядуванні посадника того містечка і префекта поліції.

ЖИТТЯ ДЕЗЕРТИРІВ У ШВЕЦІЇ ДУЖЕ ВАЖКЕ — стверджують дезертири з американської армії, що їх є у Швеції яких 400-500. Їхнє число зростає щотижня на к. чотирьох дальших дезертирів, що втікають з американських збройних сил в Західній Німеччині. Але шведські власті, допускаючи їх не дуже дбають за них: вони насправді живуть ізольованими, серед дуже бідних матеріяльних і ще гірших моральних умовин та здебільша заробляють, щоби заощадити собі — на поворот до Америки, де чекають на них процеси перед військовими судами за дезерцію та, інколи, пропаганду в користь ворога, за що погрожує кара 5-ох років в'язниці.

У ГРЕЦІЇ Є ТЕПЕР КОЛО 600 політичних в'язнів в кацетах на островах на Егейському морі та к. 400 у в'язницях на основі судових присудів. Міжнародний Червоний Хрест мав дотепер право всіх їх відвідувати й перевіряти тамошні умовини. Тепер грецький уряд заповів, що він переведе реформу своєї в'язничної системи і тому зміняється первісна умова з Міжнародним Червоним Хрестом.

СОВЄТСЬКА ПРЕСОВА АГЕНЦІЯ ТАСС ОПРИЛЮДНИЛА коментар Василя Харкова про можливості замирення у В'єтнамі. За тим коментарем — СССР надалі підтримує в'єтнамських комуністів в їхніх вимогах та в опозиції проти мирової пропозиції президента Ніксона, проте в тому коментарі нема вже лайок проти Ніксона й Америки. Московська „Правда" назвала була 10 жовтня ц. р. мирову пропозицію Ніксона з 7-го жовтня — „одним великим обманом".

У ВАРШАВІ ПОКЛИКАНО до життя „нараду фахівців", які знайшли б компромісові формули для розбіжностей, що виринули на конференції західно - німецького й польського міністрів закордонних справ, у таких важливих справах, як визнання польського західного кордону на лінії Одри - Нісси та німецької національної меншини в Польщі. Шукаючи згоди, західно - німецький міністер закордонних справ Вальтер Шеель продовжив своє перебування у Варшаві. Але обидвом сторонам залежить на згоді.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ВІДБУЛАСЯ церемонія передачі американської летунської бази в дільниці рік Меконг південно - в'єтнамському летунству. На тій церемонії були присутніми американський секретар летунства Роберт Сіменс й головний командант збройних сил ЗСА у В'єтнамі, ген. Крейтон Абрамс. ЗСА передали Південному В'єтнамові дальших 62 літаки.

ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР МАРСЕЛЬО КАЕТАНО ПОВІДОМИВ, що виготовлено законопроєкт про релігійну свободу. До Португалії прибув уперше американський протестантський проповідник Біллі Грагем, який проте обмежився до нарад з протестантськими лідерами і пресової конференції та не проповідував на масових зібраннях. Португалія визнає католицьку віру за державну.

Мансфілд заперечує республіканські здобутки у виборах, заповідає співпрацю

Сенатор Майк Мансфілд

Вашингтон. — Сенатор Майк Мансфілд, голова демократичної більшости в Сенаті заперечує твердження президента Ніксона про те, що республіканці здобули в останніх виборах „працюючу більшість" у Сенаті щодо закордонної політики і у військових справах, але рівночасно потвердує, що він продовжуватиме свою співпрацю з Президентом, як і продовжувати її будуть інші сенатори, базуючись на власному сумлінні та власних переконаннях. Сен. Мансфілд висловив цю свою опінію в пресовому інтерв'ю в четвер, 5-го листопада. Він назвав тих сенаторів, що їх демократи втратили і тих, що їх вони здобули в останніх виборах, як також дальших і нових республіканських сенаторів, коротко характеризуючи їхнє наставлення і на цій підставі оспорюючи твердження президента Ніксона про республіканські виборчі здобутки в Сенаті. Критично оцінюючи деякі передвиборчі виступи президента Ніксона, віцепрезидента Егню та інших республіканців, сен. Мансфілд запевнив, що демократична більшість не плянує будь-якої „пімсти" проти Білого Дому. Він поінформував, що 16-го листопада, коли зійдеться післявиборчий Конґрес, запляновано кокус демократичних сенаторів для перевірки ситуації, що виникла в результаті виборів.

Рівночасно інформується, що сенатор Мансфілд уже від місяців має тісні взаємини з президентом Ніксоном і бодай раз кожного тижня має разом з ним сніданок у Білому Домі для обговорення біжучих справ. Загально вважається, що ці взаємини з Президентом на особистій і партійній базі сенатор Мансфілд продовжуватиме і після виборів. Тим часом пресовий секретар Білого Дому, Доналд Л. Зіглер, знову пригадав репортерам заяву президента Ніксона, кажучи, що в Білому Домі „очаровані" вислідом виборів.

Мейор Ліндзі залишиться республіканцем

Лондон. — Мейор Ню Йорку Джан Ліндзі, який приїхав до Лондону на річні збори так званого Інституту Директорів, запевнив у четвер, 5-го листопада, пресових репортерів, що він і надалі залишиться республіканцем та тісно співпрацюватиме з губернатором Нелсоном Рокефеллером. Мейор Ліндзі склав цю заяву у відповідь на пресові поголоски і твердження, що він може перейти до демократів і з тією партією зв'язати свою дальшу кар'єру. На такі висновки дозволяв факт, що в останніх виборах мейор Ліндзі одверто підтримував кандидатуру ліберально-демократичного опонента Рокефеллера, Артура Голдберга. У відповідь на цю пригадку мейор Ліндзі заявив, що „ми поступаємо, як професіоналісти і хоч ми один одного любимо особисто, але як ми не погоджуємося, то не погоджуємося завзято".

Д-р Алленде плянує перетворити Чіле в „республіку працюючої кляси"

Сантіяго. — Новий президент Чіле д-р Сальвадор Алленде Госсенс виступив у четвер 5 листопада ц. р. із першою, після інавгурації, політичною промовою. Д-р Алленде заявив, що він і його уряд змагатимуть до перетворення Чіле в „республіку працюючої кляси". Д-р Алленде, марксист з переконання, ствердив у своїй промові, що причиною відсталості і суспільної нерівности в Чіле, державі, яка нараховує дев'ять і пів мільйона населення, є „капіталістична система, яка ставить потребуючу більшість проти багатої меншости і убогі країни проти багатих країн". Д-р Алленде повторив пропагований ним ще під час виборчої кампанії програму діяльности нового „соціялістичного" та спрямування чілійського уряду, яка включає націоналізацію копалень і гірничих підприємств, головно міді й залізної руди, що є головним джерелом чілійського експорту і більшість із яких належить до американських компаній. В дальшому д-р Алленде заявив, що в Чіле буде проведена поступова націоналізація банків, великих індустріяльних підприємств і великої земельної посілости. Плянована урядом аграрна реформа має бути здійснена так, щоб могти прохарчувати все населення країни. Слухали промови д-ра Алленде яких 60 000 осіб, зібраних на Національному Стадіоні в Сантіяго. Присутніми були чільні дипломатичні місії, між ними також американський амбасадор Едвард М. Коррі.

В канадійському парляменті відбуваються дебати над Актом про воєнні заходи

Оттава. — В середу 4 листопада тут у канадійському парляменті почалися дебати в справі запропонованого канадійським урядом обмеження стосування Акту про воєнні заходи, що був уведений в Канаді 16 жовтня ц. р. для поборювання терористичної діяльности „Фронту за визволення Квебеку", яка виявилася у викраденні британського дипломата Джеймса Кросса та міністра праці й іміграції квебекського уряду, П'єра Лапорта, якого терористи після викрадення вбили. Проголошений Акт про воєнні заходи був уперше в Канаді впродовж її історії у мирний час і дає поліції право переводити ревізії й арешти без судового наказу і тримати арештованих протягом трьох тижнів. Встановлений законом період кінчається в п'ятницю 7 листопада для тих, що були арештовані 16 жовтня ц. р. На підставі цього акту квебецька поліція арештувала 424 особи, із яких 359 після переслухань і слідства звільнено. Щоб добитися опаралізування підривної діяльности „Фронту за визволення Квебеку" канадійський уряд передав на розгляд і схвалення парляментову новий законопроєкт, який поширює в деякій мірі постанови Акту про воєнні заходи, дозволяючи й далі поліції проводити ревізії й арешти без судового наказу, але обмежуючи реченець затримання арештованих до семи днів. Новий полегшений закон діятиме продовж шести місяців. Після цього періоду парлямент мусить його продовжити.

На Близькому Сході продовжено на 3 місяці перемир'я

Об'єднані Нації. — Об'єднана Арабська Республіка, себто насправді Єгипет, проголосила продовження воєнного перемир'я з Ізраїлем на дальших три місяці, — перемир'я кінчалося 5 листопада ц. р. Ізраїль формально перемир'я не продовжив, але фактично зберігає його і заявив, що взагалі перший не розпічне стріляниною. Ізраїльський уряд уважає, що перемир'я продовжується „з дня на день". Єгипетський президент Анвар ель-Садат заявив, що довше, як на найближчих три місяці, Єгипет не визнаватиме перемир'я. Однак справа відновлення мирових переговорів виглядає тепер гірше, ані ж виглядала три місяці тому — перед перемир'ям. Ізраїльтяни вважають, що перешкодою до відновлення переговорів стало не тільки пересунення в часі перемир'я совєтських протилетунських ракет ближче Суезького каналу, але й схвалення два дні тому Генеральною Асамблеєю ОН резолюції, яка — на думку Ізраїлю — йде виключно по лінії бажань і інтересів Єгипту. На просьбу шведського дипломата Гуннара Яррінґа, офіційного мирового посередника Об'єднаних Націй, відбув із ним конференцію ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан, який заявив, що Ізраїль не приступить до мирових переговорів, поки Єгипет не „скасує наслідків" свого порушення мирового договору. Така неясна ситуація спонукала найперших американських коментаторів до оптимістичного здогаду, що Ізраїль готов піти на якийсь компроміс і таки розпочати переговори.

На Паризькій конференції про В'єтнам прийшло до гострої виміни слів

Париж. — В четвер 5 листопада ц. р. відбулося 91-ше з черги засідання Паризької „мирової" конференції про В'єтнам, на якому голова північно-в'єтнамської делегації Хуан Туі заявив, що президент Ніксон „брехав" американському народові, що він хоче миру, коли насправді він наставлений на продовжування і поширювання „імперіялістичної" війни у В'єтнамі. На те голова американської делегації Дейвід Брус підвищеним тоном відповів, що вислів Хуана Туі про президента Ніксона був „безсоромний і цілком недопускальний" та що комуністичний проводир повинен бути „щонайменше ввічливий, якщо не хоче мовчати". В свою чергу Хуан Туі заявив, що його вислів був „цілком оправданий" та що Брус вжив „нечемних" слів. Те засідання тривало 4 і пів години. По суті, Паризька конференція увійшла ще дальше в сліпий кут і нема безпосередніх виглядів на започаткування ділових розмов. За твердженням газет — замирення у В'єтнамі буде далі предметом заходів тайної дипломатії.

Сподіваються тимчасової розв'язки проблеми Західного Берліну

Берлін. — Амбасадори чотирьох великодержав, які вже вісім місяців тому започаткували свої розмови в справі Західного Берліну, повідомили, що вони зробили „поступ". Те своє твердження амбасадори ЗСА, Британії і Франції базували на заяві совєтського амбасадора із Східньої Німеччини, Пйотра Абрасімова, що він признає потребу запевнити безпечний доступ до Західного Берліну з заходу: Західній Берлін віддалений від заходу широкою на 110 миль смугою під східно-німецьким комуністичним правлінням, яке раз-у-раз то припиняє то шиканує ту комунікацію. Західні держави вимагають, поруч із гарантіями вільної комунікації з Західним Берліном, відкриття Східного Берліну для відвідувачів із Західного Берліну, знову ж комуністи вимагають, щоб із Західного Берліну забрати державні установи й агенції Західної Німеччини, чи бодай обмежити їх діяльність. У середу 5 листопада відбулася знову нарада чотирьох амбасадорів у Західньому Берліні під головуванням американського амбасадора Кеннета Раша. Найближче засідання визначено на 16-го ц. м. Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико будучи то заявив західно-німецькому міністрові закордонних справ Вальтерові Шеелеві, що Совєти бажають собі, щоб у справі Західного Берліну прийшло до порозуміння, Західня Німеччина заявила, що поки це не станеться, то вона не ратифікує підписаного 12 серпня ц. р. німецько-совєтського пакту неагресії.

Помер кол. король Югославії Петро І

Лос Анджелес. — В одному з тутешніх шпиталів помер на 47-му році життя колишній югославський король Петро І, який став був королем формально в 1934 році, коли мав 11 років, після того, як у Франції згинув в атентаті його батько Александер І. До його 18-го року життя реґентом був його стрийко Павло. Король Петро вступив на престіл вже під час другої світової війни. Після вмаршу німецьких військ до Югославії британській воєнний корабель перевіз короля Петра до Англії, де він покликав до життя екзильний уряд, а в краю підтримував партизанський рух генерала Михайловича. Але в Югославії перемогли комуністи Тіта, які захопили владу й розстріляли Михайловича — без поважної реакції збоку Британії. Король Петро був пра-правнуком британської королеви Вікторії за матір'ю. Його мати була донькою румунської королеви Марії. Він був одружений з княжною Александрою, сестріницею грецького короля Юрія ІІ. Переїхавши до Америки, Петро, не маючи достатніх засобів працював в різних фірмах, — від 1967 р. як голова міжнародної дорадчої ради одного каліфорнійського банку.

В ІРВІНҐТОНІ ВІДБУДЕТЬСЯ НАРАДА СТАНИСЛАВІВЦІВ

Ірвінґтон, Н. Дж. — В суботу 14 листопада ц. р. відбудеться тут в українському Домі при 140 Проспект вул. ширша нарада Центрального Комітету Станиславівців і заінтересованих громадян — станиславівських земляків. У програмі наради звідомлення із діяльности Комітету і Редакційної Колегії Станиславівського Збірника. Почнеться нарада о г. 2-ій по полудні.

НТШ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ВІДЗНАЧЕННЯ 100-РІЧЧЯ, СТВОРЕНО ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ

Ню Йорк. — У 1973-му році сповниться 100 років з того часу, як у Львові з ініціятиви громадсько - культурних діячів із східніх та західних земель України під проводом О. Кониського, створено початково літературне й опісля Наукове Товариство ім. Шевченка, щоб створити базу для вільного розвитку української літератури і науки поза засягом російської цензури. Фундаторами Т-ва були Єлисавета із Скоропадських Милорадович, Д. Пильчиков, М. Жученко, о. С. Качала та інші. До найвидатніших діячів НТШ належали Іван Франко і Михайло Грушевський. Для відзначення 100-річчя створення тієї першої української вільної Академії Наук, Управа НТШ в ЗСА вже тепер створила Ювілейний Комітет та покликала його президію і відповідні комісії. До Президії Ювілейного Комітету входять проф. д-р О. Андрушків, як голова, проф. д-р П. Стерчо і д-р П. Богданський, як заступники голови, та інж. Р. Кобринський, як секретар. Рівночасно встановлено такі комісії і до них покликано таких осіб: Видавнича Комісія — проф. д-р М. Стахів, проф. д-р В. Стецюк, проф. д-р В. Лев, проф. д-р П. Ковалів, проф. д-р М. Чировський; Фінансова Комісія — проф. д-р О. Андрушків й інж. Р. Кобринський; Комісія преси й інформації — проф. Л. Шанковський, ред. ван Кедрин-Рудницький, ред. І. Бурачинська, ред. І. Кардашинець, д-р В. Шандор, д-р В. Душник, ред. А. Драган і ред. З. Снилик; Імпрезова Комісія —проф. д-р П. Стерчо, д-р П. Богданський, д-р І. Новосівський, д-р О. Соколишин; Комісія зв'язків — проф. Л. Шанковський, проф. д-р Г. Лужницький, проф. д-р Р. Максимович, д-р П. Гой та проф. д-р І. Зелик; Організаційна Комісія: інж. Р. Кобринський та д-р О. Лужницький. Кожній Комісії призначено відповідні функції.

Нюйоркська громада приготовляє День Помісности УКЦеркви

Ню Йорк (І. К.). Заходом Товариства за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви — Відділ в Ню Йорку та при співучасті Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Ню Йорку — Метрополітального Відділу Українського Конгресового Комітету, підготовляється в Ню Йорку, для відзначення першої річниці IV Архиєпископського Синоду УКЦеркви, що відбувся в Римі в днях 29-го вересня до 4-го жовтня 1969 року, День Помісности Української Католицької Церкви. Це свято відбудеться в неділю, 29-го листопада ц. р. та почнеться о год. 12 в полудне торжественною Службою Божою в намірені Помісности і Патріярхату УКЦеркви, яка буде відслужена в церкві св. Юра при 7-ій вулиці. Відтак о год. 5-ій по полудні в залі Вашингтон Ірвінґ Гайскул при 40 Ірвінґ Плейс проходитиме Академія з промовою д-ра Зиновія Гіля, голови Крайового Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви, та доповідями о. проф. Г. Малюія Т. І., керівника Центру Івана XXIII для Студій Християнства при Фордгам Університеті, і о. шамб. Климента Приймн, пароха церкви св. Миколая в Бруклині-Південь, як також мистецькою програмою з виступами хору ім. Митр. Андрія Шептицького. Накінець будуть схвалені відповідні резолюції.

ДЕНЬ ПОМІСНОСТИ УКЦ В НЮАРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ 29-ГО ЛИСТОПАДА

Нюарк. — З місцевого Відділу Т-ва за патріярхальний устрій УКЦеркви інформують, що заповіджений початково на неділю, 8-го листопада, День Помісности УКЦеркви відложено до неділі, 29-го листопада ц.р.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

МИТРОПОЛИТ МАКСИМ ГЕРМАНЮК ВІДЛЕТІВ ДО РИМУ

Вінніпеґ. — У кінці жовтня до Риму відлетів Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді Владика Максим Германюк, на засідання Секретаріяту Християнської Єдности, що триватиме до 15 листопада. Як інформує тижневик „Поступ" з 1-го листопада, Митрополит Максим відбуде нараду з Верховним Архиєпископом УКЦеркви у світі Кардиналом Йосифом Сліпим „у справі майбутнього Архиєпископського Синоду Українських Католицьких Єпископату". Митрополит Максим повернеться до Канади наприкінці цього місяця.

ВИСТАВА „ЛЕНІНІЗМ БЕЗ ПРИКРАС"

Торонто. — Представники етнічних груп великого Торонта влаштовують, завдяки заходам радного В. Бойчука, політичну виставку в залі громадської міської бібліотеки в Сітті Гол, під назвою „Ленінізм без прикрас". Виставка розпочнеться цього листопада. Керує Комітетом етнічних груп, який підготовляє цю велику документальну виставку при проводі мґр Ю. Шимко. На виставці буде показано „гуманізм" Леніна-Ульянова.

ОЛЬГА ТЕРЕБУС-КЕКІШ ПРИ ДОСЛІДЖУВАННІ ПІСТРЯКА

Один з передових Америки і світу дослідних інститутів недуги пістряка, „Слон Кеттерінґ Інститут фор Кенсер Рісердж", Ляйораторія Вокера, Рай, Н. Й., видав 30-ий зшиток свого періодичного наукового бюлетеню, 2420-2430 стор., з сутофаховим звітом своєї останніх студій, з нарисами й табелями. Між 6-ма авторами звіту, передовими бактеріологами й хеміками того Інституту, названа теж Ольга Теребус - Кекіш, сестра кол. пароха „Союзівки" о. Ярослава Кекіша.

„ЛІСОВА ПІСНЯ" ЙТИМЕ В ТРЬОХ МІСТАХ

Ню Йорк. — Студія Мистецького Слова під керівництвом Лідії Крушельницької покаже драму-феєрію Лесі Українки „Лісова Пісня" в листопаді: 7-го у Торонті, 8-го в Рочестері і 15-го у Філадельфії. Музику написав д-р Ігор Соневицький, який і акомпаньюватиме на виставах, хореографія відомої балерини і педагога Ольги Ковальчук-Івасівки, костюми мистця Слави Ґеруляк, оформлення й освітлення Вол. Касіяна.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Виборча лекція для українців

В останніх виборах в Америці були тисячі кандидатів на прерізні федеральні, стейтові, повітові та міські пости. На кожний пост було щонайменше два кандидати, але було й по три і більше. Очевидно, виграв тільки один, а другий і третій програли. Між тими, що програли, були й чотири кандидати українського роду: два, що кандидували до Конґресу ЗСА, і два, що кандидували до стейтових леґіслятур. Це ті, про яких ми знаємо, бо могло бути більше таких, що кандидували до стейтових леґіслятур, і цілком певно були такі, що кандидували на повітові та міські пости, і напевно є між ними такі, що у виборах перемогли.

Але пригляньмося головно двом кандидатам до Конґресу. Поперше, обидва вони кандидували на республіканському списку в районах, що мають демократичну більшість. Жаден з них також не мав замітнішої підтримки збоку своєї партії. Якщо до цього додати, що куди більшу підтримку мали їхні демократичні суперники, для яких інтенсивно працювала місцева партійна „машина", тоді матимемо те загальне тло, на якому вибори відбулися.

Проте, не зважаючи на ці некорисні обставини, обидва кандидати, Кіцок у Пенсильвенії і, зокрема, Заброський в Іллиной, здобули поважну кількість голосів. Заброський перепав дуже малою кількістю голосів, мабуть, яких 20,000. Це у з'ясованих обставинах можна сміливо вважати за величезний успіх, хоч і без виборчої перемоги.

Не зважаючи на ці обставини, ми, громадяни українського роду, все ж таки повинні з цих виборів дечого навчитися. З жалем бо треба ствердити, що ці наші кандидати не мали від нас навіть у малій мірі такої підтримки, як її мали серед своїх груп інші кандидати етнічного походження. Передвиборча кампанія коштує великі гроші. В цьому відношенні ми дали нашим кандидатам мінімальну підтримку. Громадяни Ню Йорку, Ню Джерзі чи іншого Коннектикату не могли за них голосувати під час виборів, але вони могли скласти відповідну пожертву, щоб допомогти в кампанії на здобуття інших голосів.

Друга справа — громадяни українського походження, мабуть, в жадній виборчій окрузі не мешкають такою компактною масою, щоб могли вибрати свого кандидата тільки своїми голосами. В останніх виборах, як і раніше, ми дуже мало дбали про творення відповідних коаліцій. Політичні коментатори, оцінюючи вислід виборів в Ню Йорку, однодушно стверджують, що рішальний вплив на цей вислід мали етнічні голоси. Очевидно, що в самій виборчій кампанії і безпосередньо перед виборами не пощастить намагання творити якусь коаліцію. На це мусять бути відповідні передумови, зокрема постійна приязнь з різними етнічними групами. Іншими словами — треба дорешти розбити мури свого етнічного ґетта.

І ще одна справа, яка від деякого часу в нашій громаді значно поліпшилась, але все ще не є належно поставлена. Це — наша активна участь в американських партіях. А для таких цілей, як підтримка кандидата нашого роду з будь - якої партії, повинен бути створений на крайову скалю всеамериканський український комітет, що словом і ділом старався б здобути для наших кандидатів підтримку обидвох партій, розпоряджаючи рівночасно відповідними впливами і відповідними фондами.

Один із перепалих кандидатів на сенатора з Ню Йорку у своїй кінцевій заяві твердив, що з прогри часом можна більше навчитися, як з перемоги. Кандидати українського походження програли в цьогорічних виборах, але це може бути завдатком їхньої власної перемоги та перемоги інших у майбутньому, якщо ми з цих виборів витягнемо відповідну науку.

Вибори й двопартійна система

Вибори з 3 листопада ц. р. заактуалізували проблему: чи втримається в Америці двопартійна система? На можливість постання трьох - чотирьох політичних партій за західньоевропейським зразком вказував би такий факт, як підкреслювання президентом Ніксоном і віце - президентом Еґню ідеологічного чинника, важливішого за формальний партійний чинник. Самі виборці переступали партійну лінію, чого найбільш яскравим прикладом був вибір у Ню Йорку Джеймса Боклі на сенатора з консервативного списка — проти офіційних кандидатів Республіканської і Демократичної партій. Наявність у 91-му Конґресі, головно в Сенаті, своєрідного бльоку ліберальних демократів і республіканців також послаблював значення двопартійного поділу.

Однак, з другого боку існує погляд, що власне основою і силою американської демократії є ідеологічний вахлір в кожній із двох головних партій. Так, мовляв, завжди бувало. Наприклад, завжди демократи в південних стейтах були консервативними, а в північних — ліберальними, і завжди теж республіканці мали видатних представників обох таких ідеологічних напрямків. Ось, наприклад, президент Айзенгавер пропаґував „поступовий республіканізм", а Беррі Ґолдвотер був клясичним представником республіканського консерватизму. І сам названий угорі новообраний сенатор Джеймс Боклі заявив, що він був і є республіканцем і рішуче противиться заснуванню третьої, Консервативної партії на крайову мірку.

Трудна ситуація не в тому, що існують різні течії в кожній із двох головних партій, а в тому, що в обох палатах Конґресу більшість має Демократична партія, а Президентом і членами його Уряду є республіканці. Вони взаємозалежні і не можуть один від одного ізолюватись. Але однаково демократичні лідери в Конґресі, як і Президент свідомі цієї взаємозалежности — для добра держави. І тому навіть в опозиційному супроти теперішнього Уряду „Ню Йорк Таймсі" такий поважний коментатор, як Джеймс Рестон, висловлює правильну думку, що повинні забутись перебільшені передвиборчі обопільні обвинувачення і нав'язатись між през. Р. Ніксоном та демократичними лідерами обох палат Конґресу гармонійні контакти. Американська ліберальна преса страшенне обурюється проти віце - президента Еґню, що він у своїй передвиборчій аґітації різко таврував деяких неприхильних Урядові кандидатів, та й проти президента Ніксона, який ніби принижував демократичних кандидатів, протиставляючи їм гасло „закону й порядку". Але ліберальні коментатори не мають рації, коли твердять, що Ричард Ніксон повів безпосередню активну аґітацію за прихильними Урядові кандидатами — „без прецеденту". Пригадати б ядерне бойове гасло президента Гаррі Трумана в його кампанії з 1948 р. „Заженім їх до пекла!" І не було шкоди, що Труман фаворизував демократів. Адже після Трумана Президентом став — республіканець Айзенгавер...

Двопартійна система в Америці переживала вже неодну кризу. Вона напевно переживе й теперішню.

В. Ткач

ДВА АСПЕКТИ НІМЕЦЬКОЇ СХІДНЬОЇ ПОЛІТИКИ

(1)

Коли йдеться про політику Бонну супроти Сходу, то в ній треба розрізнити два по суті зовсім відмінні аспекти: з одного боку відносини з СССР і з другого — відносини і, евентуальна, співпраця з державами Східньої Европи, що мають комуністичні уряди і перебувають сьогодні на становищі фактичних сателітів Москви. Коли ж тепер в Західній Німеччині так багато говорять про конечність „замирення", насамперед маючи на увазі Польщу і Чехо - Словаччину, то тут теж є дві сторони справи. З ким замирення — з комуністичними урядами, чи з народами цих двох держав?

Очевидно, для яких би то не було зносин з державами - сателітами треба мати дозвіл, так би мовити „перепустку", з Москви. Це розумів, наприклад, де Ґолль, розпочавши спершу спроби „наближення" до Москви і відбувши подорож до СССР, а щойно по тому їдучи до Варшави і Букарешту. В Польщі його оваційно вітали народні маси, але прийняття збоку комуністичних провідників, що слухняно корилися й коряться наказам з Москви, було досить холодним. У Румунії, яка пробувала „ставити чоло" Москві, його сердечно приймали і уряд, і суспільство. Може де Ґолль, заповідаючи під час подорожі до Румунії свою візиту до Праги, що саме тоді переживала „весну" з Дубчеком, мріяв про відновлення альянсу не тільки з Польщею, але й з давньою „Малою Антантою", що складалася з Румунії, Чехо - Словаччини і Юґославії. Але совєтський напад на Чехо - Словаччину перекреслив ці амбітні пляни де Ґолля, якщо він їх взагалі мав.

Брандт, голова нинішнього соціялістично - ліберального уряду в Бонні, ідучи до певної міри слідами де Ґолля в східній політиці, тим більше мусів насамперед вдатися до Москви, без чого шлях до Варшави, Праги та інших сателітів був для нього закритий. З цього погляду німецько-московський договір був зрозумілий і оправданий. Але про що, властиво, більше йдеться урядові Брандта: про „замирення" з Польщею і Чехо - Словаччиною, чи про „співпрацю" з СССР?

Приступаючи тепер до кінцевої фази переговорів з Варшавою і маючи на увазі розпочати невдовзі переговори про „замирення" з Прагою, Брандт стоїть перед конечністю не тільки визнати кордони Польщі на Одрі-Ніссі за остаточні, але й погодитися з фактом видалення з колишніх східніх провінцій Німеччини кількох мільйонів німців. Це саме треба буде зробити й щодо німців видалених з Судетенлянду при переговорах з Прагою. Проти цього завзято виступають мільйони німців, які живуть тепер у Західній Німеччині і яких по закінченні другої світової війни видалено поза межі їх колишньої батьківщини. Вони домагаються права на самовизначення, себто, властиво, права повороту на землі свого колишнього замешкання, якщо не приверненя цих земель до німецької держави. Вони протестують проти „леґалізації вигнання і анексії".

На скарги німецьких „вигнанців" поляки, і то всі згідно — чи комуністичний уряд в Польщі, чи протикомуністична польська еміґрація — відповідають, що „вигнання й анексія" — це направлення тих кривд, яких зазнала від Гітлера Польща. Цей арґумент видається більш обґрунтованим, ніж історичний факт колишньої приналежности територій на схід від Одри - Нісси до Польщі. Щодо Чехо-Словаччини, то там може бути мова тільки про „вигнання", а не про „анексію", бо Судетенлянд належав перед вимушеною в 1938 році Гітлером мюнхенською договою до чехо - словацької держави. Треба мати також на увазі, що не тільки Франція, яка про це вже давно офіційно заявила, але й більшість держав Заходу — хоч деякі з них, як, наприклад, ЗСА та Англія, в цій справі ще офіційного становища не зайняли — схиляються на бік польських вимог щодо кордонів на Одрі-Ніссі. Можливо, що таке наставлення цих держав зумовлене небажанням допустити до поновного спотуження Німеччини.

З уваги на все це, найвищою ціллю, яку може собі ставити німецька політика — це майбутнє об'єднання з тими східніми німецькими територіями, які перебувають під комуністичним, а, властиво, московським пануванням. Досягти цього об'єднання неможливо проти волі потужного протектора комуністичної Німеччини — СССР. Але на перешкоді до цього об'єднання стоять також Польща і Чехо - Словаччина, які бояться можливої аґресії в майбутньому збоку Німеччини, щоб силою відібрати колишні німецькі провінції на схід від Одри - Нісси, а, може, й Судетенлянду. Сьогодні це, власне, СССР ґарантує західні кордони і Польщі, і Чехо - Словаччини, виступаючи в ролі їх охоронця від можливих територіяльних зазіхань збоку Німеччини.

Якби Західня Німеччина „вичистила" справу кордонів на Одрі - Ніссі та порахунків з Прагою у питанні „вигнаних" судетських німців, то цим вона проклала б стежку до „замирення" не тільки з сучасними комуністичними режимами в Польщі і Чехо - Словаччині, але й з суспільствами цих країн. І не лише це: таке потягнення німецької політики сприяло б антимосковським тенденціям у народних масах Польщі та Чехо - Словаччині. І ці маси перестали б боятися марива майбутнього „німецького реваншизму", від якого їх нібито може врятувати єдино союз з Москвою. Отже, якщо така німецька політика, уможливлюючи увільнення сателітів від опіки Москви, спричинилася б до послаблення СССР, то це, на дальшу мету, робило б більш реальною справу об'єднання Німеччини. Бо таке об'єднання є, очевидно, неможливим, доки не буде захитана, або принаймні послаблена, російсько - совєтська імперія.

(Закінчення буде)

Роман Данилевич

КАРДИНАЛ ТІССЕРАН ПІДСИЛЮЄ КОНЦЕПЦІЮ „МОСКВА 3-ІЙ РИМ"...

(2)

Становище кардинала Тіссерана можна з'ясувати такими словами: Чому змагаєтеся за Київсько - Галицький Патріярхат, таж Москва вже давно вирішила, що „нє било, нєт і бить не может". Справді до цього ватиканського достойника можна застосувати слова Наполеона, що „від великого до смішного один крок"... Але чи це водночас не трагічне та крайньо компромітуюче?! У зв'язку з цим, парафразуючи висказ Ціцерона „Caveant consules, ne quid res publica detrimenti capiat" („Нехай пильнують консули, щоб республіка не зазнала будь - якої шкоди"), треба звернутися з покликом до Проводу Української Католицької Церкви, щоб усі, без вийнятку, наші Владики були чуйні, щоб справа нашої Церкви не зазнала будь - якої шкоди, тим разом... від Ватикану.

А що пише кардинал Тіссеран про назву України та її населення?

„Україна не є традиційною назвою також у політичній історії. Назва появилася в днях Мазепи. Але вона швидко зникла. Рутенці в Австро - Угорщині прийняли її в останніх десятиріччях дев'ятнадцятого сторіччя, але ніхто, поза обмеженим колом, не звертав на це уваги. Ваші предки мали національну назву „русини" (в оригіналі: Rusini, що пахне польським джерелом, тільки бракує ще прикметника "poczciwi" — прим. Р. Д.), яку західні автори правильно перекладали на „рутенці"" (в оригіналі: "Rutheni").

Звичайно, ми не збираємося заперечувати наших старих історичних назв: „Русь" (Київська Русь) і „русини", бо впродовж історії багато народів міняло свої національні назви. Давня історична назва теперішньої території Франції була „Галлія", і тепер Ватикан у важливих документах, писаних латинською мовою, звертаючись до Франції, вживає тієї старовинної назви, а французький нарід називає „ґаллійцями".

А як з назвою Росія, про яку говорить кардинал Тіссеран? Знана річ, що московський цар Петро І (1672-1725) вперше впровадив цю назву для імперії, якою володів і в границі якої були включені — крім московських земель — українські, білоруські та багато інших загарбаних чужих територій. Але з другого боку ми глибоко здивовані твердженням кардинала Тіссерана, що назва Україна появилася щойно в днях Мазепи, бо він напевно знає працю французького інженера Бопляна „Опис України" і його військові мапи України ("Cartes d'Ukrainie"), які появилися в половині XVII сторіччя. І далі, ми навіть не сміємо сумніватися в тому, що кардиналові Тіссеранові дуже добре відомий історичний факт, що назва Україна сягає до XII сторіччя. А проте, сучасна дійсність вповні збиває його твердження, бо Україна — щоправда, підсовєтська — є членом Об'єднаних Націй і навіть її поневолювач — Москва не заперечує цієї назви. І знову, парафразуючи тим разом знаний німецький висказ "Mehr paepstlich, als der Papst selbst" („більше папський, як сам папа"), можна в цьому випадку сказати про кардинала Тіссерана — більш московський, як самі москалі...

Приходимо до третьої й останньої частини листа кардинала Тіссерана. Ось її текст:

„Політичне хвилювання пошкодить Вашій католицькій спільноті, як це вже сталося. Я бажав би, щоб Ваша ієрархія це зрозуміла та присвятила більше уваги поступові релігійного життя. Це єдина важлива справа".

Що релігійні справи дуже важливі як в житті одиниці, так і людської спільноти — самозрозуміло. За звернення уваги на це ми вдячні кардиналові Тіссеранові. Але ми певні, що українська католицька ієрархія це добре розуміє, і вона засвідчила це мучеництвом в Україні, під проводом Галицького Митрополита, тепер Верховного Архиєпископа Йосифа Кардинала Сліпого, який 18 років карався у большевицьких концтаборах. Однак, на превелике згіршення, в той час, коли переслідування Української Католицької Церкви в СССР продовжується і ця Церква перебуває в новітніх катакомбах, деякі ватиканські достойники приймають від московської патріярхії ордени...

І далі, кардинал Тіссеран вважає, що справа релігійного поступу — „це єдина важлива справа" для українців. А що з москалями, які поневолюють мільйони чужонаціональних людей і масово їх ліквідують різними способами й у різній формі? Чи не треба б, щоб достойник Католицької Церкви, згідно з словами Христа „ідіть і навчайте всі народи", звернув увагу також на їх духове добро і порадив, щоб Москва, яка є тепер світовим осередком безбожництва, припинила криваву імперіялістичну політику супроти інших народів, а зокрема супроти України, привернула права Українській Католицькій Церкві в Україні і занехаяла акцію у

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СПЕРШУ ПЕРЕВІРИТИ, — АЖ ПОТІМ ПИСАТИ

У „Свободі" з 23-го вересня ц. р. надруковано статтю С. Вожаківського п. з. „Пам'яті Климентія Квітки". Свою статтю - згадку про цього видатного науковця починає автор так: „Не дивно, що у підсовєтській т. зв. науковій літературі ніколи не згадується про великого українського вченого Климентія Васильовича Квітку, бож вся його величезна наукова праця була присвячена розвиткові української науки, особливо музичної фолкльористики..."

З таким твердженням автора ніяк погодитися не можна.

В 2-му томі УРЕС на ст. 76 вміщена така біографічна довідка з ф о т о знімкою: „Квітка Климент Васильович (4. 2. 1880, Київ — 19. 9. 1953) укр. рад. музикознавець — фольклорист. К. зібрав понад 6 тис. укр. пісень та пісень ін. народів. Записував пісні з голосу Лесі Українки та І. Франка. Автор багатьох теоретичних праць, зокрема „Первісні тоноряди" (1926), „Ангемітонічні примітиви і теорія Сокальського" (1928, „Фольклористична спадщина М. Лисенка" (1930) та ін."

Далі, — в 17-му томі УРЕ імення К. Квітки відмічене на ст. 460, 461, 463 та 595 в розділах „Фольклористика", „М у зикознавство", „Музика" — поруч із такими світочами, як І. Франко, В. Гнатюк, Ф. Колесса, Леся Українка, А. Кримський, Микола Грінченко, Д. Яворницький, Д. Ревуцький, С. Людкевич, М. Лисенко, К. Стеценко, М. Леонтович, Я. Степовий та ін.

Зенон Стефанів
Нюарк, Н. Дж.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ:

НАПАСТЬ НА ГЛАДКІЙ ДОРОЗІ

У „Свободі" з 29-го жовтня ц. р., ч. 197, у дописі п. н. „Про один голос в хорі" його автор, п. Сильвестер Мілянський з Ню Гейвену, Конн., пише: „Посилаю Вам ще одну квітку до букету шановного нашого композитора і диригента А. Рудницького. В дописі про ювілей о. Л. Дороша він пише... — і потім слідує критика на буцімто мій допис про цей ювілей, чи пак його музичну програму та на прогріхи, які я буцімто зробив у тім дописі.

Подаю до відома, що ніколи ніякого допису про згаданий ювілей чи його музичну програму я не писав, про все це цілком не знав і в Ню Гейвені не був бодай 20 років. Отже, допис п. Сильвестра Мілянського у „Свободі" — чиста видумка і просто напасть на гладкій дорозі.

Антін Рудницький
Томс Ривер, Н. Дж.

З НАШИХ БУДНІВ

„ЦАР НАД ЗВІРЯМИ"

Минулий місяць жовтень — місяць книжки, дитячого журнальчика „Веселка" і численних ювілеїв, увійде в нашу екзильну історію ще одним тріюмфом невмирущого „Лиса Микити" Івана Франка. Поема чи звіриний епос, як кажуть літературознавці, з німецького „Райніке Фукса" на українську мову переспіваний, від десятків років є улюбленою лектурою дітей та молоді, завжди живим - невичерпним джерелом надхнення і творчої інспірації письменників, сценаристів, режисерів, образотворчих мистців. Хто зрахує, скільки театральних видовищ, інсценізацій, вертепів постало на базі барвистої канви пригод „Лиса Микити - гайдамаки!" Мало того: знаний сатирично-гумористичний журнал в Америці гордо носить ім'я „Лиса Микити", ба й навіть популярний бар на долині міста Ню Йорку охристили його ім'ям!

А ось недавно музи вплели ще один листок у його лавровий вінок: маю на увазі прем'єру нової української опери „Лис Микита", з музикою композитора Василя Овчаренка, до лібретта Леоніда Полтави, в мистецькому оформленні редактора дітройтського „Лиса Микити", Едварда Козака-Ека, — головноуповноваженого у всіх лисо-микитівських справах. Як знаємо, прем'єра опери пройшла з гарним успіхом у Філядельфії 18-го жовтня, а наша Метрополія нетерпляче вичікує повторення цього успіху в цю суботу, 7-го листопада, в залі Фешен Інституту в Ню Йорку.

Автор цих рядків зараховує себе до плеяди ентузіястів Франкового „Лиса Микити", які ще в дитячі роки залюбки вивчали, а потім рецитували з пам'яті цілу поему так довго, як довго нам ця пам'ять служила... Втім, мабуть у сорокових роках, Максим Рильський ще раз переспівав поему, або, можна б сказати іншими словами, переклав її з надзбручанської мови на літературну, українську. Пригадую — це було з десять років тому, коли я рецитував Першу Пісню „Лиса Микити" про Лева, царя над звірями, моїй малій, тут народженій похресниці, вона звела на мене здивовані, волошкові оченята і спитала: „Дядю, що ти таке деклямуєш?.. Хіба ж це „Лис Микита" Івана Франка?" Звичайно, моя похресниця читала вже поему в цій новій, „зукраїнізованій" редакції, а я ще бубнив оригінальний Франків текст, і з цього вийшло непорозуміння!

Я думаю, що юні глядачі і слухачі нової опери, а так само молоді виконавці поодиноких роль, не мають проблеми з текстом, бо наш приятель, Леонід Полтава, написав своє лібретто, базуючись в основному на літературному переспіві Максима Тадейовича Рильського. Хоч може трапитись таке, що хтось із представників старшого покоління з-поміж публіки, слухаючи тої чи іншої арії чи пісні, спитає півшепотом сусіда чи сусідку:

— Та невже це той самий „Лис Микита" Івана Франка, якого ми так залюбки вивчали напам'ять у днях нашого дитинства?..

Ікер

І. Вовчук

ПРО ВЕЛИКОДЕРЖАВНИЙ ЛЕМЕНТ РЕФОРМАТОРІВ

(3)

Автори меморандуму твердять, що в процесі розладнування системи в країні виникають різні течії і групи, — „антисоціяльні", „індивідуалістичні", „демагоги фашистського зразка" і т. д.. Відставання науки, техніки і економіки, господарський занепад та поляризація суспільно-національних сил, — пишуть вони, — створює розрив між т. зв. совєтським суспільством і політичною силою країни, яка втрачає зв'язок із інтелектуальними силами. Стан безвиглядний, але вони не хочуть бачити логічного кінця, або бояться про це говорити.

Щоб уникнути революційної небезпеки, провісником якої є розладованість системи, А. Сахаров і його однодумці, а з ними й „значна частина інтеліґенції і передова частина робітничої кляси", як написано в меморандумі, пропонують реформи: розкути думку, збудити ініціятиву і підприємливість. „Курс на демократизацію, — читаємо в тезах меморандуму — викличе приплив ентузіязму, подібно як то було в 20-их роках. Кращі інтелектуальні сили країни будуть змобілізовані на розв'язування народно - господарських і соціяльних проблем". А це скріпить і КПСС.

Щоб уникнути вибуху („катастрофи") і зміцнити імперську систему, в тезах пропонується низку заходів, а серед них і „соревнование". Мовиться не про соцзмагання, сталінську методу в праці, яку широко застосовує нинішнє керівництво імперії для поліпшення господарсько - економічного стану країни, а про здорову конкуренцію.

Конкуренція в економічному житті і змаг ідеологій — найстрашніші речі для будівників соціялізму. Автори меморандуму, пропонуючи їх для оздоровлення країни, не розуміють, що коли б їхні домагання були здійснені, то це неминуче привело б до революції, тільки не раптової, а повільної. Соціялізм, який хочуть рятувати вчені, несумісний із здоровою конкуренцією в економіці, а тим більше в ідеології. Будова його ґрунтується на псевдорелігійних засадах большевизму з його ленінсько-сталінською догматикою.

А. Сахаров і його однодумці певні, що в бюрократичному апараті більшість здібна перейти на новий стиль праці". А „відсів незначної кількости нездібних буде на користь п р а ц і", — говориться в тезах. Дуже помиляються вчені мужі. Таж в імперії пересівання для усунення нездібних, у вигляді чисток, практикується ввесь час, зокрема практикувалось за Хрущова.

А наслідки? Жадних, бо в країні соціялізму витворився звичаєвий закон клясової кругової поруки, кумівства, підлабузництва. Завдяки їм „нездібні, коли їх відсівають, заходять з інших дверей і знов опиняються при владі, в партійному апараті, в керівництві економікою. Коли б справді здійснити задум рятівників імперського соціялізму, то й на шпилі партійної піраміди лишилося б дуже мало, багато з непомильних керівників випали б у послід. Позбавлені привілеїв і вигідного життя, вони б посилювали революційну небезпеку, якої намагаються уникнути автори меморандуму.

Щоб здійснити задуми вчених реформаторів, всевладне керівництво партії мало б переродитись, визбутись історичних традицій московського великодержавія, які є в самому зародку большевизму. Бо з нього ж виростали нинішні імперські „тварі і морди", що будують той соціялізм. А це неможливо, в таке, мабуть, не вірять і вчені реформісти з керівної бюрократичної верхівки.

Змалювавши картину безвиглядного стану імперського соціялізму, автори меморандуму пропонують ревізіоністичну програму демократизації. Її мало б здійснити керівництво К П С С, щоб утриматись при владі. Програму зформульовано в 15 пунктах. Вона водянисто-платонічна, складається з добрих побажань.

Найголовніші з них такі: керівництво партії опублікує в пресі плятформу демократизації, поінформувавши перед тим про дійсний стан в країні, припинить глушення закордонних радіопередач, звільнить політичних в'язнів, поліпшить судівництво, зреформувавши драконівське законодавство, застосує прилюдність і багато іншого. В економіці країни переведе реформу на засадах широкої організації комплексних виробничих об'єднань (фірм) з високим ступнем самостійности в питаннях виробничого планування, технологічного процесу, збуту та постачання, у фінансових та кадрових питаннях.

(Далі буде)

НАТАЛІЯ ДОРОШЕНКО

(Посмертна згадка)

Мюнхен. — 17-го жовтня померла відома артистка українських театрів Наталія Дорошенко. 21 жовтня українське громадянство навіки розлучилося з заслуженою трудівницею на полі українського мистецтва і культури взагалі. Народилася вона в Ніжині на Чернігівщині. Це місто славне в нашій історії своїм культурним рівнем: Тут учився в школі, заснованій князем Безбородьком, Микола Гоголь, що мав великі досягнення в російській літературі. Від 1882 р. в Ніжині засновано високу школу — Історично-Філологічний Інститут, що готував педагогів для середніх шкіл за трьома спеціальностями: історії клясичної філології та літератури. Висока школа в невеликому повітовому місті сприяла культурному розвиткові ніжинського суспільства. В цій атмосфері виростала Наталія Васильченко, народжена 1888 року.

Від ранньої молодости її приваблював український театр, народне мистецтво, музика. В Києві вона вчилася драматичного мистецтва в школі композитора Миколи Лисенка і почала виступати в різних ролях на сцені. Мала перед собою таких великих мистців як Марія Заньковецька, Панас Саксаганський, Марко Кропивницький, Микола Садовський. Було у кого вчитися! Одруження з істориком Дмитром Дорошенком не було перешкодою в артистичній кар'єрі Наталії Дорошенко, муж був радий успіхам Наталії Дорошенко. Живши деякий час з мужем у Катеринославі над Дніпром, де не було українського театру, Наталія Дорошенко помагала аматорським гурткам українських робітників, що ділали в околицях Катеринослава, особливо ж в передмісті Мануйлівці. Теж у Києві Наталія Дорошенко жила „душею і серцем" між робітниками любителями театрального мистецтва в Лук'янівському Народному Домі. Казала мені нераз, що про цю працю між українськими робітниками й робітницями має найкращі спомини з усього свого життя.

Після упадку самодержавного режиму в 1917 р. Наталія Дорошенко ще з більшим захопленням служила мистецтву на сцені. Особливо удавалася їй роля Мавки в „Лісовій Пісні" Лесі Українки. Як декляматорка поезій Шевченка, Лесі Українки та інших Наталія Дорошенко вміла зачаровувати тисячі захоплених слухачів.

Дмитро Дорошенко в 1918 році покинув партію соціялістів-федералістів і прийняв пост міністра закордонних справ в уряді П. Скоропадського. В 1918 р. в листопаді він виїхав до Берліну і вже не вертався в Україну. Наталія Дорошенко лишилася в Києві і виступала на сцені під владою Української Республіки і під російською большевицькою окупацією.

В літі 1919 р. зустрівся я з Наталією Дорошенко в Камяниці Подільському, де був у той час Уряд Української Народної Республіки. В Камяниці діяла театральна дружина Миколи Садовського, і Наталія Дорошенко виступала на сцені в різних ролях. Одного разу в театрі виставляли драму Старицького-Черняхівської „Гетьман Дорошенко". Після вистави я казав артистці, що досконало створила свою ролю: — Чи не нагадує наша боротьба події з доби Дорошенка? адже большевицьке військо недалеко, яких 50 верстов?

Упав фронт української армії, і Наталія Дорошенко стала емігранткою. З мужем професором Дорошенком — жила в Австрії, в Празі, в Берліні, в Варшаві. Після війни 1945 р. виїхало подружжя Дорошенків у Канаду, але довелося вертатися в „старий світ". Проф. Дорошенко умер в Мюнхені, і Наталія Дорошенко лишилася сама.

Не були веселі останні роки життя Наталії Дорошенко: недуги і операція, матеріяльні недостачі, невигідне, холодне приміщення в далекому від культурного життя передмісті Мюнхену. Провідував я недугу засмучену артистку, згадувала вона молоді літа і особливо збірку народної ноші, яку вона мала в Києві. Просив я, щоб написала спомини про свою артистичну діяльність, але здоров'я вже не служило їй, хоч пам'ять зберегла Наталія Дорошенко свіжу; оповідала про минуле і її блакитні очі блищали як у молодості. Хто бачив артистку на сцені, не забуде її мистецького чару. Хто знав її персонально, пам'ятатиме високий культурний рівень Наталії Дорошенко.

П. Феденко

Врочисто відсвятковано Листопадові Роковини в Ню Гейвені

Ню Гейвен (МЯ) Українська громада в Ню Гейвені під проводом місцевого відділу УККА врочисто відзначила 52-гу річницю проголошення Західньо-Української Народної Республіки, відсвяткувавши Листопадову Академію, по відспіванні американського і українського гимнів, відкрив голова Відділу УККА д-р Михайло Снігурович. Святочну промову виголосив д-р Ярослав Падох. В ній вказав на нерозривну єдність усіх українських земель та зусилля усього українського народу на протязі історії ту єдність вдержати. В концертовій частині Дівочий Кіш Пластової Станиці виконав збірну рецитацію „Листопад" І. Савицької. Оркестра Юного СУМА під управою Володимира Фіцаловича відіграла „В'язанку українських пісень". З черги була рецитація юних сумівок в складі: Лариса Садівська, Леся Данів, Марійка Гузик і Зуня Козюпа, під заголовком „В Галичині дзвонять дзвони". В дальшій програмі Зуня Козюпа відіграла на фортепіяні „Спомин з гір" — В. Безкоровайного. Анна Бродич, студентка журналістики продекламувала „В день Першого Листопада" — С. Черкасенка. Український Національний Хор „Сурма" відспівав три стрілецькі пісні. Хором диригував Мирослав Палиивода, при фортепіяні Лариса Садівська. На закінчення Академії всі присутні відспівали „Не пора". Сцену оформив Корнель Крехевецький, імпрезовий референт місцевого відділу УККА.

В неділю 1 листопада були відправлені Панахиди за Героїв за волю України в українській католицькій і православних церквах.

ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО В ОТТАВІ

Оттава. — Член редакційної колегії журналу „Гуцулія" д-р Михайло Гуцуляк подарував столичному канадійському „Музеєві Людини" велику збірку гуцульських виробів і мистецтва. За оцінкою знавців, збірка коштує 20 000 доларів. Вона охоплює Гуцульщину, частково теж Буковину і район Снятина. Тепер у музеї провадиться вивчення й каталогування експонатів. Д-р М. Гуцуляк прибув до Канади з України в 1948 р., привізши частину виробів, решту докуповував. Живе у Ванкувері, в Британській Колумбії.

Листопадові Роковини в Трой, Н. Й.

Невелика українська громада у Трой, Н. Й. вшанувала 1 листопада ц. р. світлу пам'ять Листопадового Зриву й Листопадових Героїв. Парох української католицької парохії, Всч. о. Павло Теодорович, кол. хорунжий УСС, і поручник УГА, відправив Службу Божу в намірені українського народу та на нахиду за полеглих у Листопадових боях 1918 р. Потім у церковній залі відбулися святочні сходини громадянства. Голова місцевого Відділу УККА, П. Тарнавський, відкрив сходини коротким словом, заключаючи привітних повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшанувати Полеглих за волю України. Учасник Листопадового Зриву, ред. І. Дурбак, виголосив доповідь „Перший Листопад і ми". З'ясувавши події тому 52 роки, положення на українських землях, наші успіхи й невдачі, доповідач говорив про обов'язки нашої еміграції супроти рідного краю. Культ.-осв. референт Відділу УККА, В. Боднар, закрив святочні сходини. Відспіванням українського національного гимну закінчено ці скромні святкування. Немов продовженням цих святкувань був фільм про УПА — „Ніколи не забуду", що його змогли майже поголовно оглядати українці Трой у недалекому Амстердамі по полудні.

І. Д.

Перед концертом української Капелі „Дніпро" в Піттсбургу

На запрошення Комітету для вшанування світлих роковин Великого листопадового Зриву, українська хорова Капеля „Дніпро" з Клівленду, виступить з концертом у неділю 8-го листопада ц. р. в приміщенні Савт-Гайскул при 10-ій та Карсон у Савт-Сайд Піттсбург. Початок концерту 3:30 по пол.

Під сучасну пору Капеля „Дніпро" начислює коло 75 співаків. При хорі існує мала симфонетта в складі 22 музик, при акомпаніяменті якої проходить увесь концерт.

В програмі концерту: кантата, пісні з українських опер, народні пісні, марші, соля, дуети, терцети із хором: квартети, квінтети, секстети легкого жанру.

Новістю у виконанні програми є, крім стандартного концертового виконання пісень, хороводи, рухлива форма виконання (мізансцени), що надає хорові живучості на сцені і що, мусимо признати, подобається слухачам.

Програму веде Микола Кавка.

Щоб прикрасити сцену, Капеля придбала гарні красвиди-декорації. І так перша частина проходить на тлі полтавського красвиду і друга на красвиді наших Карпат. Коли до того ще додамо світляні ефекти, матимемо образ того концерту, що його приготовила Капеля для слухачів Піттсбургу, які вже мали раз нагоду слухати (два роки тому) хору „Дніпра". Тоді на концерті було понад 1200 слухачів. Є всі підстави сподіватися, що тим разом буде більше, бо програма Капелі незвичайно цікава, рідкісна та різноманітна.

Оса

Найновіші видання ОПЛДМ

Торонто. — До цьогорічного ювілею 50-ліття літературної діяльності відомого дитячого письменника Романа Завадовича вийде з друку кілька його творів для дітей. Крім того, ОПЛДМ видає казку „Королик і Ведмідь", з чудовими ілюстраціями та віньєтою мистця М. Михалевича. Казку взято із Франкової збірки „Коли ще звірі говорили", з огляду на її особливу виховну вартість — оборону чести родини. Друкується також один із творів Юрія Тиса-Крохмалюка, під наг. „Казка про лицаря Добриню і його сестричку Забаву". Ілюстрації до цього видання виконав маестро Петро Андрусів, віньєту мистець М. Михалевич. Сенсацією року буде перше видання заходами Об'єднання Працівників Літерат. для Дітей і Мол. ім. Глібова більшого оповідання Марка Вовчка „Маруся", в перекладі з французького видання, не зфальшованого російською цензурою. Патріотичне оповідання „Маруся" знайомить і тепер учнів шкіл у Франції з Україною козацьких часів; Комісія для Програм у Рідних Школах СКВОР, при СКВУ, вже порекомендувала взяти оповідання „Маруся" як лектуру в Рідних Школах. Ілюстрації до нього, кольорові й чорно-білі, виконав мистець М. Левицький.

27 зголошень на літній курс в Гарвардському Центрі Українських Студій

Кембрідж, Масс. — На проголошені преліминарні записи на літній курс з українознавства при Центрі Українських Студій у Гарвардському Університеті вже надійшло 27 зголошень, переважно від зацікавлених студентів, з ЗСА і Канади. Літній курс відбудеться влітку 1971 року. За інформаціями керівника Центру проф. д-ра Омеляна Пріцака, він буде розділений фактично на два курси: Курс з української історії, мови й літератури, з приділенням кредитів, і курс без приділення кредитів — з різних ділянок української історії й культури, особливо ж для підвищення кваліфікацій вчителів. Для студій на літньому курсі є можливості одержати федеральну допомогу. Зареєструватись можуть студенти університету, випускники університетів і не студенти з званням бакалавра. Зацікавлені мають писати українською або англійською мовою на адресу:

Commitee on Ukrainian Studies Harvard University
1737 Cambridge Street,
Cambridge, Mass. 02138
U.S.A.

КАРДИНАЛ ТІССЕРАН ПІДСИЛЮЄ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Ватикані проти створення Київсько - Галицького Патріярхату. Бо в противному випадку прийшлося б акцептувати слова Маркса, що „релігія — це опіюм для народу" і додуматися до того, що це „опіюм" підсуває кардинал Тіссеран українцям знову на догоду імперіялістичній червоній Москві... Справді, парадокс, який може позбавити людину мови!

У 900-річчя розз'єднання Західньої і Східньої Церков, 1954 року кардинал Тіссеран висказав думку, що, коли б тодішним головним папським легатом у Константинополі був не кардинал Гумберт, а хтось інший, то не дійшло б до трагічного церковного розз'єднання. Нам здається, що своїм безсердечним останнім виступом проти українців, заперечуючи їм — всупереч рішенням II Ватиканського Собору — право оформити свою Католицьку Церкву у Патріярхат, кардинал Тіссеран, на жаль, ставить себе в ряди жалюгідних ватиканських дипломатів, таких, як згаданий ним папський легат кардинал Гумберт, які своїми недипломатичними діями супроти вірних та їх поодиноких і національних спільнот спричинили багато лиха у Вселенській Церкві.

ПАРАФІЯЛЬНА РАДА ПАРАФІЇ СВ. МИХАЇЛА
в НЮ ЙОРКУ і РОДИНА

з глибоким сумом повідомляють про смерть

НАСТОЯТЕЛЯ ПАРАФІЇ

о. Протопресвітера
ІГОРЯ ГУБАРЖЕВСЬКОГО

що сталася 5-го листопада 1970 р. на 65 році життя.

ПАНАХИДИ відбудуться в п'ятницю, 6-го та в суботу, 7-го листопада 1970 р. о 7-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми на 7-ій вул. в Ню Йорку.

В неділю, 8-го листопада, о 6-ій год. вечора похоронові відправи відбудуться в Катедрі св. Сави на 26-ій вулиці коло Бродвею (Сербська церква).

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА відбудеться в понеділок, 9-го листопада 1970 р. в Катедрі св. Сави о 9-ій год. ранку. Після Служби похорон на цвинтар Rosehill Cemetery в Linden, N.J.

Дружина — ОЛЬГА
Доньки — ЯРОСЛАВА і ІРЕНА з зятями і внуками
ПАРАФІЯЛЬНА РАДА ПАРАФІЇ
СВ. МИХАЇЛА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

ПРЕЗИДІЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

висловлює своє глибоке співчуття проф. Володимирові Мяковському та Його Родині з приводу смерти Його Дружини

ІННИ ЛЕОНТІЇВНИ
МІЯКОВСЬКОЇ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ІВАНА ДОРОТИ
склали 30.00 доларів
на Собор св. Софії в Римі.

Петро і Ольга СМОРОДСЬКІ	$15.00
Співробітники Apex Electronic	15.00

Ділимося з сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 4-го листопада 1970 р. після короткої недуги відійшов у Вічність наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ і ШВАГЕР

о. ЛЕВ ЯЦИКЕВИЧ

нар. 19 лютого 1907 р. у Росільній, пов. Богородчани, бувший Парох у Журові та Григорові, Львівської Дієцезії, а опісля в переселенчому таборі в Астен, біля Лінцу, Австрія, та в ЗСА сотрудник у Філадельфії, Елмайрі, Пассейку, а останньо в Елізабеті, Н. Дж.

У глибокому горю:

МАРІЯ — дружина
ЮРІЙ — син з дружиною ДЗВІНКОЮ і внуком АНДРІЄМ
ІРЕНА — донька з мужем КАРЛОМ
МАРТА — донька
ВОЛОДИМИР — брат з родиною
д-р БОГДАН ВІЛЬЧИНСЬКИЙ — шваґер в Австрії
та дальша Рідня в Америці

ПАРАСТАС — в четвер, 5-го листопада ц. р. о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Burbadz, 371 Lakeview Avenue, Clifton, N.J.

В п'ятницю, 6-го листопада Тіло Покійного буде перевезене до церкви св. Володимира в Елізабет, Н. Дж. та відправлена СЛУЖБА БОЖА о год. 11-ій перед полуднем, вечором ПАРАСТАС о год. 7-ій.

СВЯЩЕНИЧИЙ ПОХОРОН почнеться в суботу, 7-го листопада 1970 р. з церкви св. Володимира о год. 9-ій ранку, а опісля на цвинтар St. Gertrude Cemetery в Rahway, N.J.

З'їзд земляків Снятинщини в Торонті

З приводу весілля у п-ва Керницьких 21 вересня 1968 року до Дітройту з'їхалося багато снятинських земляків і весілля перетворилося у своєрідну регіональну зустріч.

І от того ж таки року під редакцією Михайла Бажанського появилося перше число журналу „Снятин", зв'язковий земляків міста Снятина й околиці.

А в лютому 1970 р. в Торонті відбулася зустріч земляків Снятинщини, і по звідомленні редактора журналу „Снятин" обрали свій провід, для переведення тогож року З'їзду, на голову проф. Семена Фодчука, на заст. голови — Євгенію Негрич, секретаря — дир. Адама Ґонтара, скарбника — Миколу Дутчака.

5-го вересня о год. 9-ій ранку в церкві св. Миколая в Торонті почалась Служба Божа, котру відправили парох церкви св. Миколая о. Іван Спринський, о. декан Степан Чеховський і о. декан Єронім Ляшкевич, по службі Божій відправлено панахиду за померлих земляків.

Проф. Семен Фодчук відкрив З'їзд, покликав о. декана С. Чеховського до переведення молитви, вибрано д-ра Івана Подюка на голову, на заст. голови д-ра Марію Кейван, на секретаря Степана Касіяна.

З'їздом проводила д-р Марія Кейван. Присутніх делегатів і гостей — 60.

Від ділового Комітету звітують, А. Гонтар і пані Є. Негрич. Організаційне звідомлення прочитав ред М. Бажанський. Попросив на скарбника Зенона Госва, за дорадників мгр. Омеляна Мацілинського та Омеляна Ляшкевича.

Переведено перепис нашого населення, і на відомі адреси посилається журнал „Снятин". Ми видали дотепер чотири ч. журналу, разом розіслано понад тисячу чисел. Маю приготований матеріял до 5 і 6-го чисел і яких 20 знимок, дуже дорогих з давніх часів. На майже сто сторінках друку вміщено багато матеріялу, який нам пригадав призабуте минуле, факти про знаменні події, а то й незнані нам ситуації про багатьох дорогих. У публічних бібліотеках і Українських Музеях журнал „Снятин" вписаний до картотек, і дослідникам він не може уникнути уваги.

Ми перевидали Історію Української Міщанської Читальні в Снятині.

Організаційна праця наперед розплянована пройшла успішно.

Якоїсь спеціяльної активности не треба вимагати. Не ставити наш повіт понад українську проблему як цілість. Продовжати видавати журнал, кожного року, чи раз на два роки зустрічатися, інтенсивно приспішити працю над видаванням Збірника про Снятинщину.

Звіт касира Зенона Ґосва виказує в касі готівку.

Від Верифікаційної Комісії звітувала п. Марія Холевчук, мгр. Тарас Керницький від статутової, Степан Сідлярчук — Номінаційної.

В дискусії забирали голос, о. декан Ляшкевич, ґратулює всім організаторам З'їзду, а впершу чергу Ред. М. Бажанському за його працю.

По перерві кермував З'їздом д-р Іван Подюк. З'їзд вибрав керівні органи в такому складі: Екзекутивним керівником усіма справами і редактором журналу „Снятин" вибрано через акламацію Михайла Бажанського. Управа: д-р Іван Подюк — голова, Лев Казієвич заст. голови, Зеновій Гоїв касир, члени: мґр. Тарас Керницький, проф. Семен Фодчук, Євгенія Негрич - Бурачинська, Степан Касіян. Контрольна Комісія: дир. Микола Костинюк, дир. Адам Ґонтар, Марія Холевчук.

Бенкет почався молитвою, котру провів о. декан Єронім Ляшкевич. Ред. М. Бажанський прочитав привіти, від проф. мистця Миколи Анастазієвського та інших. Привітання зложив Іван Тофан від Снятинчан з Англії приїхавши спеціяльно на З'їзд. У мистецькій частині виступав із співом двох пісень д-р Богдан Балько і Галина Безхлібник відіграла на фортепіяні дві композиції В. Довженка і Шуберта.

Присутніх на бенкеті 72.

Степан Касіян

Ще одно українське весілля

Весілля про яке пишемо, було військове, бо молода вийшла заміж за морського лейтенанта. Молода Зоня Цапар, про яку не раз була згадка в „Свободі", брала участь у Пласті, виступала з грою на акордеоні. Зустріла вона свою „долю" в Гантері, теж пластунові, в особі Юрія Кальмана. Весілля відбулося на Фльориді, де працює молодий, 12-го вересня 1970 р. в Меморіяльній каплиці при військовій станиці Пенсаколя. Дружкою молодої була сестра Марта, а дружбами ляйтенанти морських сил: Р. Вудс, Дж. Норконк, В. Майннінґер, Е. Анкони, Д. Бравн, Д. Піерсон та М. А. Моуніґен.

Зоня Цапар народ. в Мюнхені, Нім. в 1947 р. В Америці жила з батьками в Гардфілі, Н. Дж. Народну освіту скінчила при укр. парохіяльній школі ім. св.Миколая в Пасейку, і там же гімназію ім. Папи XII. Маючи замилування до музики, студіювала музику в Ратґерівському університеті, який закінчила з титулом Б. А., а в Монклер стейтовім коледжі здобула титул маґістра. Зараз стала учителькою музики в Ескамбі, на Фльориді. Батьки Антін і Ірина, живуть у Гардфіль, Н. Дж.

Юрко Кальман народ. в чеській Празі в 1943 р. По приїзді до Америки замешкав у Трентоні, де скінчив середню освіту. Як інженер-лейтенант в Пенській Академії, Кінґ Поінт, а зараз працює над маґістеркою при університеті Вест Фльоріда. Батько Юрка не живе, а мати Галина Кальман-Бистрицька живе в Лівінстоні,Н.Дж

Молода пані Зоня Цапар у Пассейку брала активну участь у пластовому житі. Не було імпрези, щоб не виступала з грою на акордіоні, сама складала слова і мелодію, виголошувала реферати, чи деклямувала, здобуваючи собі признання. Не уступав у пластовому житті і її чоловік, Юрій Кальман. Віримо, що ідеї, які в їхні серця прицепив Пласт, поведуть їх у дальше життя.

Петро Ямняк

Успішна музична імпреза у фортепіяновій студії в Клівленді

Двадцятий попис Української Фортепіянової Студії в Клівленді, Огайо, що її веде п. Софія Яремкевич, відбувся 7 червня в залі Музичного Осідку і пройшов з успіхом та показав, як буйно зростають молоді музичні таланти, виховувані під дбайливим керівництвом.

На попис численно зійшлися батьки й друзі учнів Студії, меломани і прихильники школи. Представленням учнів та заввагами до граних творів зайнявся професор Яремкевич. Як звичайно, перші виступи належали дебютантам, з котрих особливо відзначалися Богдан і Ігор Кріслаті („Княжий Двір" Томпсона, „Еспаніта" Верфеля, „Бджілка" Кстейна і „Танок Карликів" Арона). Успішні були виступи Петра Апостолюка („Голубі затоки" Екстейна „Кловни" Кабалевського). Він то відіграв в дуеті зі своїм братом Евгеном „Пробуджена весна" Баха, який то дует дуже причинився до зміцнення контакту між публікою і вихованцями.

Невпинне зростання показали три брати Клоси: Зенон („Етюди" Кабалевського), Мирон „Чарівна ніч" і „Веселий романс" Шумана, що знаменито виконав „Сонатіну" Кулява і технічно дуже вимагаючу „Тарантеллю" Псчонка.

Також виступ Зірки Смаль Стоцької („У буревійний вечій" і „На крилах фантазії" Гарріса), стрінув сердечні оплески меломанів.

Найбільше заавансований Зенон Кріслатий відіграв спершу „Баркаролю" Лисенка, в останній точці „Революційний етюд" Шопена та „Престо" з концерту Лева, виказуючи і знамениту техніку і надзвичайне зрозуміння творів. Попис закінчився роздачею свідоцтв та овацією для п. Яремкевичової, працю якої приявні пізнали і оцінили на цім пописі - концерті. Всіх учнів що брали участь в пописі, було 21.

Варто відмітити Елсбету Фрайманіс, яка відіграла з відчуттям „Сонатіну на українську тему" Ґурліта.

Проф. Юрій Григорїв

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Бл. п. Касіян Добрянський, уродженець міста Калуша, в Зах. Україні, приїхав до Америки 1913 року. Енерґійний юнак важко спершу працював, а згодом став власником ресторану й міг жертвувати на українські цілі. Чимало із своїх ощадностей вклав у будову Українського Народного Дому при 6-ій вул. за урядування сл. п. д-ра С. Демидчука. Покійний дуже шкодував, що та фінансова справа не вдалась і він, як і багато інших громадян, втратив своє майно.

У 1927 році, як американський громадян, відвідав Рідний Край і місто Калуш, там пізнав рідню п. Луцевих і одружився з панною Розалією. Подружені п. Добрянські повернулись до Америки в 1928 р.

Покійний був доброї вдачі, всі його поважали й шанували. До української кат. церкви св. Юрія у Ню Йорку належав 55 літ, про що згадував священик під час похоронних відправ. Заслужений член 8-го Відділу Укр. Гетьманської Організації, членом проводу відділу й кол. член Дирекції В-ва „Булава". Жив надією, мріяв про свободу української нації.

Нехай же вільна земля Америки буде Тобі легкою.!

Замість вінка на могилу жертвуємо 20.00 долярів на Наукове Товариство ім. Шевченка.

Степан і Ольга (Сімків) Пельц

1200 ОСІБ ОШТРАФОВАНО В КИЄВІ

Лише за один день, інформувала „Молодь України" з 18 жовтня, в Києві міліціонери оштрафували 1 200 перехожих за порушення правил вуличного руруху, а 1 500 були попереджені усно. Більшість із затриманих за невчасний перехід та перебіг через вулицю оправдувались тим, що „ніколи", „поспішаємо". Затримувані домагались прокладення в Києві підземних переходів під землею, або над вулицями.

КНИЖКА ПРО УКРАЇНСЬКУ СОВЄТСЬКУ ОПЕРУ

У Києві, у видавництві „Музична Україна" вийшла книжка Лідії Архимович під наг. „Шляхи розвитку української радянської опери" — огляд „розвитку" українського оперового мистецтва за 50 рр. в УССР. Найдокладніше розглядається такі пропагандивно-большевицькі опери, як „Богдан Хмельницький", „Щорс", „Арсенал". В Україні дотепер немає окремого видання, присвяченого українській опері до 1917 року.

УКРАЇНСЬКА МЕДАЛЯ В ДАВФИНІ

Давфин, Манітоба. — Дирекція Крайового Українського Фестивалю в Давфині випродукувала 975 штук срібно - ніклевих медалів по 2 дол. 10 ц. за штуку, з зображенням канадійського національного герба, кленового листа, з тризубом на ньому, та з написом англійською мовою: „На пошану українських піонерів і признання за їх вклад у розвиток Канади". Медаля не має „вушка", розміром вона з срібного доляра. Вибито її на згадку про перше п'ятиліття проведення Українського Фестивалю в Давфині, в якому активну й постійну участь бере Український Народний Союз та його зростаюче в Канаді членство. Про медалю писати на адресу: Нешенел Юкреїніен Фестивал, Інк. 32 7 евню, Дауфин, Ман.

Чи забезпечитеся, чи ні, порадьтеся знавця забезпечення. Його порада може вирішити долю Вашу й Ваших рідних. Зверніться до Секретаря або Організатора УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!